

Förskola

Verksamhetsplan för Årikets förskola

Läsåret 2015 – 2016

Innehåll

Inledning	2
Övergripande mål 2017 för kommunal förskola	3
Vision och verksamhetsidé för kommunal förskola	3
Centrala stadens vision	3
Centrala stadens verksamhetsidé	3
Styrdokument	3
Beskrivning av förskolan	4
Läge	4
Storlek	4
Organisation	4
Introduktion	4
Plan mot diskriminering och kränkande behandling	4
Certifieringar	5
Nn förskola	6
Mål på olika nivåer	6
Värdegrund	8
Barn- och kunskapssyn	8
Pedagogroll	8
Hur vi arbetar efter läroplanen för förskolan, Lpfö 98 på vår förskola	9
Normer och värden	9
Utveckling och lärande	9
Barns inflytande	10
Förskola och hem	10
Samverkan med skolan	10
Uppföljning, utvärdering och utveckling	11

Inledning

Övergripande mål 2017 för kommunal förskola

En förskola med hållbar social, ekologisk och ekonomisk utveckling.

Vision och verksamhetsidé för kommunal förskola

Alla barn ska lyckas!

Tillsammans skapar vi barnets bästa förskola genom en trygg omsorg och ett lekfullt lärande.

Centrala stadens vision

På våra förskolor är demokratiuppdraget det främsta uppdraget och alla upplever meningsfullhet - både barn och vuxna.

Förskolorna är en del av samhället och samhället är en del av förskolorna.

Centrala stadens verksamhetsidé

Förskolorna är lärande mötesplatser där barnen möter medskapande pedagoger och där lärandet sker i samspel mellan vuxna-barn, barn-barn och den miljö de vistas i.

Barns kompetens tas tillvara och barnen är delaktiga och har inflytande.

Lär miljörerna är utmanande och barnen har möjlighet att utforska.

Pedagogisk dokumentation används som ett verktyg för att se barns och pedagogers läroprocesser samt som stöd för reflektion, utvärdering och utveckling av verksamheten.

Styrdokument

Skollagen (2010:800)

Läroplan för förskolan Lpfö 98/10

Beskrivning av förskolan

Läge

Årikets förskola ligger i centrala staden. Förskolan ligger i bottenvåningen av ett flerfamiljshus och en gård finns i anslutning för utevistelse.

Storlek

Årikets förskola har tre hemvister och i dagsläget är 54 barn inskrivna på förskolan. På förskolan arbetar för tillfället 9 pedagoger och en resurs.

Organisation

Årikets förskola ingår i centrala stadens förskoleenhet. En gemensam förskolechef leder arbetet tillsammans med biträdande förskolechefer.

På förskolan arbetar på varje hemvist minst en förskollärare och två barnskötare. Förskolläraren har det övergripande pedagogiska ansvaret men hela arbetslaget ansvarar för att bedriva verksamhet.

En förskollärare per hemvist ingår i förskolans utvecklingsgrupp. En av förskollärarna är också utvecklingsgruppsledare och leder arbetet i utvecklingsgruppen.

Utvecklingsgruppsledaren har möten var tredje vecka med enhetens utvecklingsgrupp där den pedagogiska utvecklingen drivs av områdets förskolechef och den pedagogiska utvecklaren.

Introduktion

På Årikets förskola välkomnas varje familj med antingen ett telefonsamtal eller brev. Vi tillämpar föräldraaktiv introduktion vilket innebär att föräldrar (eller annan närstående) är med barnen under dagen på förskolan. Det pågår aktiviteter i lärgrupp eller i helgrupp men det finns också tid för lek, utevistelse, mat och sovstund/vila så att barnet får uppleva att det är tryggt, lärorikt och roligt på förskolan. När föräldern sedan känner sig redo att lämna barnet görs detta i samråd med pedagogerna.

Introduktionsperioden är grunden för en bra förskolevistelse och ett bra samarbete mellan föräldrar och förskolan. Pedagogerna är lyhörda inför familjens behov och kommer tillsammans med familjen överens om vad som blir bäst för barnet. Introduktionen kan därför ta olika lång tid för olika barn.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Vi har arbetat fram en plan mot diskriminering och kränkande behandling och denna revideras varje år. Det finns även en förenklad version, en barnens plan mot diskriminering och kränkande behandling som vi konkret arbetar med i barngrupp och som också finns uppsatt på varje hemvist.

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att

kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten. Den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

Certifieringar

I Centrala staden genomförs kontinuerligt kvalitetssäkringar. Eftersom vi startade upp september 2014 har vi ännu inte hunnit med att göra det på vår förskola.

Årikets förskola

Mål på olika nivåer

Strategiska utvecklingsområden

Synvändan

Vi vill flytta blicken från det som antas finnas i barnen, i deras egenskaper, utvecklingsnivåer och tidigare erfarenheter till de lär- och utvecklingsmiljöer som barnen möter. Istället för att förklara barns beteenden vill vi förstå sammanhanget och söka förklaringar i det aktuella, i vanor och miljöer. Ett barn "blir" i nya situationer, i relation till de möjligheter, hinder och normer som olika miljöer och aktiviteter utgör.

Pedagogisk dokumentation

Vi vill fördjupa vårt arbete med pedagogisk dokumentation för att öka medvetenheten om vår verksamhet och synliggöra barnens lärprocesser och vårt eget förhållningssätt. Vi vill utveckla vårt sätt att reflektera, analysera och utvärdera. Pedagogisk dokumentation blir också ett sätt att synliggöra verksamheten så att vi kan förbättra och utveckla den.

Lärmiljöer

Vi vill skapa en lärmiljö som utmanar barnen i sitt utforskande. Vi strävar efter att lärmiljöerna ska vara tillgängliga, lockande, utmanande och inspirera barnen till att utveckla sin lek. Lärmiljöerna ska bidra till barnens möjligheter att samarbeta och kommunicera genom olika uttrycksformer. I lärmiljöerna ska också barnens intressen och pågående projektarbeten synas.

Prioriterade utvecklingsområden utifrån Skolinspektionens beslut

Då Skolinspektionen granskade Centrala stadens förskolor valdes två prioriterade områden ut som de ansåg att vi behöver utveckla ytterligare. Dessa områden är *genus/normkritiskt förhållningssätt* samt *flerspråkighet/interkulturellt förhållningssätt*. Nedan följer en beskrivning av hur vi arbetar med dessa områden.

Genus/normkritiskt förhållningssätt

Enligt skolinspektionen är arbetet med genus ett utvecklingsområde för hela kommunen. I vår enhet, centrala stadens förskolor, har vi gått fortbildning och läst litteratur om normkritik. Vi pedagoger diskuterar detta område för att säkerställa att vi ger barnen de bästa möjligheterna att få utveckla flera sidor av sina personligheter, oberoende av kön. Diskussioner har förts på APT med hjälp av olika övningar kring normkritik.

Vi uppmuntrar barnen att välja och utveckla sina intressen bland annat genom ett varierat sortiment av leksaker och utforskande material. Vi delar aktivt upp barnen i mindre grupper för att ge ett ökat utrymme för lärande.

Flerspråkighet/interkulturellt förhållningssätt

På Årikets förskola är ca 15 språk representerade i vår personal- och barngrupp. Vi ser detta som en stor tillgång och vill att även barnen ska se det spännande och roliga i att få lära sig flera språk. Vi vill lyfta språk i vår verksamhet på ett naturligt sätt. Ett exempel på detta är att

vi skrivit ut siffror på flera olika språk och under samlingen räknar barnen ibland på olika språk. Ett annat exempel är att vi satt upp ord på olika språk som vi har representerade på hemvisten. Vi använder oss också av tecken som stöd och bilder som stöd.

Vi arbetar med att gemensamt på förskolan driva arbetet med flerspråkighet och interkulturalitet framåt. Vi har även fått fortbildning inom området.

Centrala stadens fokusområden

Fortsatt fördjupat arbete med projekt och utvärderingsbara mål

Syfte: Att säkerställa och påvisa varje enskilt barns förändrade kunnande. Att alla barn upplever meningsfullhet under sina dagar på förskolan.

Mål: Att vi fördjupar vår förståelse för barns olika lärprocesser.

Utveckling av lärmiljöerna

Syfte: Att alla barn upplever meningsfullhet under sina dagar på förskolan. Alla barns intressen synliggörs.

Mål: Att alla barn får inflytande enligt läroplanens intentioner.

Utveckling pågår när:

- Alla barn i centrala staden har tillgång till varierade lärmiljöer.
- Alla pedagoger uppmuntrar barnens nyfikenhet och fokuserar på det barnen kan.
- Alla pedagoger erbjuder barnen att delta i projektarbeten med utgångspunkt från barnens intressen.
- Alla pedagoger använder pedagogisk dokumentation som verktyg för att följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten/utbildningen.
- När brukarenkäterna på alla våra förskolor visar att minst 90 % av vårdnadshavarna anser att pedagogerna tar hänsyn till barnens åsikter.

Förskolans målområde

Språk och kommunikation

Syfte: Förskolan vill synliggöra att det finns många olika sätt som man kan uttrycka sig på.

Mål: Förskolan ska sträva efter att alla barn utvecklar sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många olika uttrycksformer.

Utveckling pågår när:

- Pedagogerna emellanåt använder lite ”svårare” ord samt synonymer.
- Pedagogerna benämner det som sker samt hjälper barnen att sätta ord på tankar och känslor (exempelvis nu ska vi äta mat, nu ska vi klippa i papperet, jag ser att du är glad).
- Pedagogerna försöker undvika tomma ord (exempelvis den, det etc.).
- Pedagogerna erbjuder barnen möjlighet att måla, sjunga, dansa, rimma, dramatisera etc.
- Pedagogerna ger alla barn tid till eftertanke och reflektion (även när alla barn är delaktiga även de som snabbt kan ge svar).

- Pedagogerna läser och samtalar för och med barnen.
- Pedagogerna använder tecken och bilder som stöd.
- Pedagogerna även utformar den fysiska språkmiljön.

Värdegrund

Likabehandlings- och värdegrundsarbetet är något vi arbetar med kontinuerligt. I samband med terminsstarterna och i samband med FN-dagen i oktober fokuserar vi extra mycket på detta arbete.

Vi har en gemensam värdegrund på förskolan som ligger till grund för vårt förhållningssätt mot varandra. Vi strävar efter att vara goda förebilder och ser olikheter som en tillgång.

Årikets värdegrund

Trygghet - Alla på vår förskola ska känna sig välkomna, sedda och bli lyssnade på.

Respekt - Vi visar hänsyn och bryr oss om varandra samt värnar om vårt material och vår miljö.

Demokrati - Alla ska ha rätt att få sin röst hörd och möjlighet att påverka sin dag på förskolan.

Allas lika värde - Vi ser mångfald och olikheter som en tillgång.

Meningsfullt sammanhang - Alla barn ska ges möjlighet till samspel med andra i en kreativ, lustfylld och utmanande miljö.

Barn- och kunskapssyn

Vi ser barn som värdefulla, unika och kompetenta. Barn har en egen drivkraft och en vilja att lära sig. Vi vill skapa en trygg och utmanande miljö där barnen får möjlighet att samspela och lära av varandra. Vi vill ge barnen förutsättningar att pröva sina teorier samt att konfrontera dem med andra barn för att på så sätt få möjlighet till nya och fler teorier. Vår tanke är att miljön ska uppmuntra barnen att använda alla sina sinnen, detta för att barn lär på olika sätt. Alla barn kan och vi vill skapa förutsättningarna så att alla barn ska få möjligheten till att lyckas. Barn *är* inte, barn *blir* utifrån de miljöer, situationer och relationer vi skapar på förskolan.

Pedagogroll

Vår roll som pedagoger är att vara drivande, engagerade, och medforskare. Vi ska vara lyhörda, nyfikna och intresserade av barns intressen, tankar och idéer. Vi vill inte vara förmedlare av kunskap utan vi skapar kunskap tillsammans med barnen.

Vi vill finnas nära barnen för att kunna lyssna på dem, utmana deras funderingar samt reflektera tillsammans med dem.

Det är vår uppgift att ständigt förändra miljöerna efter behov och intressen. I en stimulerande miljö ges barnen möjlighet till samspel och kommunikation.

Hur vi arbetar efter läroplanen för förskolan, Lpfö 98 på vår förskola

Normer och värden

Förskolan ska lägga grunden till ett livslångt lärande. Som närvarande och inlyssnande pedagoger kan vi tillgodose att varje barn får sina behov och intressen respekterade. Vi pedagoger lyfter fram och ger positiv bekräftelse på barnens initiativ till positivt samspel, empatiska handlingar och hjälpsamhet mot andra. Vi vuxna är bra förebilder och visar hur man är mot varandra. Vi tar barns konflikter på allvar och tar oss tid att lyssna och hjälpa barnen att hitta lösningar. Vi stärker, uppmärksammar, sätter ord på och samtalar om känslor. Vi samtalar om och synliggör känslor med hjälp av bland annat samtalsbilder, sånger, litteratur.

Genom att på olika sätt reflektera över hur vi känner empati, hur vi visar varandra omtanke och respekt ger vi barnen förutsättningar att utveckla solidaritet och omsorg om varandra och sin närmiljö.

Utveckling och lärande

Barnens lust och nyfikenhet är utgångspunkten för hur vi utformar verksamheten. Genom observationer och reflektioner tillsammans med barnen kan vi utmana barnen vidare i deras lärande. Vi är medforskande pedagoger som söker svar tillsammans med barnen, vi uppmuntrar dem att prova egna lösningar och hitta egna teorier och att reflektera, argumentera och uttrycka sina åsikter.

Vi ger barnen tillfälle att utforska sin omgivning. De undersöker bl.a. ljus, sand och vatten. Vi uppmuntrar barnens nyfikenhet och gör experiment. Att göra experiment är roligt och inspirerande och ger oss möjlighet att synliggöra det osynliga. Vi har laborativt material som trattar, silar, timglas, lappar mm. Barnen får möjlighet att använda overhead, ljusbord och Ipad. Vi uppmuntrar barnen att hitta egna lösningar på problem.

Vi arbetar med vardagsnära matematik och använder matematiska termer i vardagliga situationer såväl som i styrda aktiviteter. Vi räknar, mäter, jämför, sorterar, ser mönster och pratar om former. Barnen utforskar begrepp som större, mindre, längre, kortare för att ge exempel.

I leken lär barnen sig språk av varandra. Barnen uppmuntras att välja olika uttrycksformer för att göra sig förstådda som tal/kroppsspråk/bilder. När barnen får samarbeta, undersöka, utforska och lösa problem skapas kommunikation mellan barnen.

Vi ger barnen tillfällen att uppleva språk genom samtal, sånger, sagor och rim och ramsor.

Vi uppmuntrar hjälpsamhet och lyfter fram positivt bemötande. Vid flera tillfällen under dagen samtalar vi med barnen om hur vi ska vara mot varandra. Barnen får möjlighet att öva på att lyssna på andra och att själva stå i centrum. Vi ser barnen som kompetenta, de får försöka själva och prova olika lösningar och vi pedagoger uppmuntrar och finns till hands för att ge stöd.

Barns inflytande

Alla barnen väljer vad de vill leka både ute och inne. Tillsammans lär vi oss att följa gemensamma regler som t.ex. att vi får turas om och att vi hjälps åt att ställa fram och tillbaka leksakerna. Vi utformar projekten i varje lärgrupp utifrån barnens intressen i gruppen. Barnens tankar och idéer ska få utrymme och de får även möjlighet att reflektera över vad de lärt sig.

Miljön på förskolan är utformad utifrån de sju lärmiljöerna. Den är öppen och tillgänglig för alla barn under större delen av dagen. Barnen kan på detta sätt själva välja aktivitet och materialet är lätt åtkomligt. Material som utgör en säkerhetsrisk för små barn förvaras i två separata rum där äldre barn kan vara utan en vuxen, och yngre barn tillsammans med en vuxen. Miljön förändras kontinuerligt beroende på vilka projekt de olika lärgrupperna arbetar med.

Under vårterminen 2015 har förskolan startat upp ett barnråd där representanter från de olika lärgrupperna träffar en av pedagogerna och tillsammans diskuterar de olika ämnen som är intressanta för barnen, exempelvis maten och miljön.

När barnet är ca 3 år deltar det i utvecklingssamtalet tillsammans med sina vårdnadshavare. Inför samtalet besvarar barnet en enkät gällande verksamheten på förskolan. Likaså deltar alltid de barn som slutar på förskolan för att börja i förskoleklass i det avslutande samtal som äger rum på förskolan på våren varje år.

Förskola och hem

Vi har daglig kontakt med vårdnadshavarna genom samtal vid lämning och hämtning. Vi synliggör och ger vårdnadshavarna möjlighet att påverka verksamheten genom att erbjuda introduktionssamtal, föräldramöten, utvecklingssamtal, förskoleråd, väggdokumentation och månadsbrev. Vi bjuder in till olika former av tillställningar såsom öppet hus och sommarfest. Varje termin delas utvärderingar ut till alla vårdnadshavare.

Genom att ha en föräldraaktiv introduktion när barnen börjar på förskolan skapas en trygg och ömsesidig kontakt mellan hem och förskola.

Vi strävar efter att vara lyhörda för föräldrarnas synpunkter och önskemål och tillmötesgår dessa i största möjliga mån.

Samverkan med skolan

Samverkan med skolan görs genom nätverksträffar under läsåret. På dessa träffar möts representanter från förskoleklass och förskolan.

Under vårterminen innan skolstarten sker ett överlämningsmöte där information om barnet lämnas från förskolans representant till förskoleklassens pedagoger. Detta möte har föregåtts av ett samtal där vårdnadshavare, barnet och ansvarig pedagog på förskolan tillsammans har fyllt i ett särskilt överlämningsmaterial.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

Vi arbetar med pedagogisk dokumentation för att kunna se om utveckling pågår och hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. I arbetet med pedagogisk dokumentation använder vi oss av *Projektmodellen*, ett verktyg för dokumentation, reflektion och utvärdering. Vi reflekterar tillsammans med barnen efter avslutad aktivitet och/eller innan nästa tillfälle. Vi samtalar, tittar på teckningar, ser på foton/film för att göra barnen delaktiga och få en uppfattning om och hur barnen lärt sig av aktiviteten. Pedagogerna har enskild och gemensam reflektion i arbetslag för att utvärdera och föra projektet framåt.

Vid utvecklingssamtalet skriver vi tillsammans med vårdnadshavarna en sammanfattning av hur verksamheten ska arbeta vidare för att stödja barnets utveckling. Sammanfattningen följs upp och utvärderas i arbetslaget samt tillsammans med vårdnadshavarna vid nästkommande utvecklingssamtal.

I slutet av varje termin delar vi ut utvärderingsenkäter till alla vårdnadshavare. Resultatet av utvärderingarna används för att utveckla vår verksamhet.

Alla utvecklingsgrupper i Centrala stadens enhet driver tillsammans ett gemensamt utvecklingsarbete under ledning av förskolechefen och den pedagogiska utvecklaren. För att underlätta detta arbete har två "årshjul" arbetats fram, ett för den pedagogiska verksamheten på förskolan och ett för den systematiska arbetsmiljön. I årshjulen tydliggörs vad som ska göras och när det ska göras.